

Prístup k vybraným údajom katastra nehnuteľností – prieskum v okolitých štátoch

Ing. Matúš Fojtl,
Úrad geodézie, kartografie
a katastra Slovenskej republiky

Abstrakt

Príspevok sa venuje problematike zobrazovania a poskytovania vybraných údajov katastra nehnuteľností z pohľadu otvorených údajov. Údaje katastra nehnuteľností sú spravované štátnou správou a z tohto dôvodu ich verejnosť vníma ako kandidátov na otvorené údaje. Skutočnosť, že niektoré katastrálne údaje obsahujú citlivé a osobné informácie zostáva stále nepochopená a tlak určitých skupín na otváranie katastrálnych údajov sa z roka na rok zvyšuje. Príspevok ďalej obsahuje vyhodnotenie prieskumu, ktorý zisťoval, ako k danej problematike pristupujú katastrálne authority okolitých štátov.

Access to Selected Data of the Real Estate Cadastre – a Survey of Neighbouring Countries

Abstract

The paper deals with the issue of visualisation and provision of selected data of the Real Estate Cadastre (REC) from the point of view of open data. The REC data are managed by the state administration and that is why the public perceives them as candidates for open data. The fact that some cadastral data contain sensitive and personal information remains misunderstood and the pressure of certain groups to open REC data is ever increasing. Further the evaluation of a survey is introduced, which was focused on how the cadastral authorities of surrounding countries approach the issue.

Keywords: data visualisation, data provision, bulk data, open data, cadastre and land registry

1. Úvod

Problematika otvorených údajov (v článku sa bude používať aj termín „open data“) rezonuje v našej spoločnosti už niekoľko rokov. Na európskej úrovni ju momentálne zastrešuje Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1024 [1], o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora, ktorá vstúpila do platnosti 16. 7. 2019. Nahrádza smernicu 2003/98/ES [2], o informáciách verejného sektora, tiež nazývanú „Smernica PSI“, ktorá pochádza z roku 2003 a ktorá bola následne zmenená a doplnená smernicou 2013/37/EÚ [3]. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1024 [1], sa okrem opakovaného použitia informácií verejného sektora v značnej miere zameriava aj na problematiku otvorených údajov, a preto sa označuje aj ako Smernica o otvorených údajoch.

Poskytovaním priestorových údajov sa zaoberá Smernica INSPIRE [4], ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve a ktorá predstavuje právny rámec pre vytvorenie a prevádzkovanie infraštruktúry priestorových informácií v Európe za účelom formulovania, implementácie, monitorovania a vyhodnocovania politik Spoločenstva na všetkých úrovniach a poskytovania verejných informácií v oblasti priestorových údajov.

Na národnej úrovni sa danej problematike venuje Vyhláška č. 78/2020 [5], o štandardoch pre informačné technológie verejnej správy, Akčný plán Iniciatívy pre otvorené vládnutie [6], Národná koncepcia informatizácie verejnej správy [7], Stratégia a akčný plán sprístupnenia a používania otvorených údajov verejnej správy [8], transpozícia Smernice PSI [2] – novela zákona č. 211/2000 [9], o slobode informácií, či pripravovaný zákon o údajoch.

1.1 Opakované použitie a otvorenosť údajov

Opakované použitie informácií verejného sektora hovorí o tom, že štátne inštitúcie, ktoré zbierajú, vyhotovujú, re-produkujú a šíria údaje a informácie, ich musia v otvorenej forme sprístupniť komukoľvek.

Otvorenosť sa vzťahuje na všetky údaje vytvárané alebo spravované príslušnými inštitúciami, s výnimkou údajov, ktoré nie je možné publikovať na základe legislatívnych predpisov (napríklad osobné údaje, dôverné štatistické údaje, utajované skutočnosti, citlivé informácie podľa osobitných predpisov, údaje, ktoré sa týkajú zabezpečenia obrany a bezpečnosti Slovenskej republiky a pod.).

V kontexte otvorených údajov otvorenosť ďalej znamená, že informácie alebo údaje sú pre každého dostupné za rovnakých podmienok, bezplatne a na akýkoľvek účel. Tieto práva môžu byť obmedzené len povinnosťou uvedenia autora, prípadne povinnosťou rovnakého šírenia.

Filozofia otvárania údajov a opakovaného použitia informácií verejného sektora je podmienená aj rastúcim právnym a občianskym povedomím, ktoré je podporené rozvojom informačno-komunikačných technológií. Stále väčší počet občanov sa dožaduje svojich základných práv, t. j. byť zapojený do procesu rozhodovania a uplatňovania politik verejnej a štátnej správy. Zároveň vzniká tlak verejnosti na transparentnosť politik, vlády, štátnej a verejnej správy, teda na všetky oblasti, ktoré sú financované z daní daňových poplatníkov.

V rámci Akčného plánu Iniciatívy pre otvorené vládnutie [6], aj Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (ÚGKK SR, úrad) zmenil politiku poskytovania svojich údajov a služieb. V súčasnosti sa už značná časť údajov poskytuje formou otvorených dát. Ide hlavne o údaje a služby poskytované zo Základnej bázy údajov pre geo-

grafický informačný systém (ZBGIS), kam patria, napr. geodetické referenčné body, územné a správne usporiadanie, ortofotomozaika, produkty z leteckého laserového skenovania, geografické názvoslovie, všetky údaje spĺňajúce požiadavky Smernice INSPIRE [4], či rôzne druhy máp. Z geodetických základov poskytujeme, napr. Digitálny výškový referenčný model - DVRM05, Digitálny model kvázigeoidu - DMQSK2014-E či Shift grid model JTSK03 <-> S-JTSK (Súradnicový systém Jednotnej trigonometrickej siete katastrálnej) na úrovni Besselovho elipsoidu. Z katastrálnych údajov poskytujeme katastrálnu mapu a mapu určeného operátu v rôznych projekciách.

Zároveň sa v rámci Akčného plánu Iniciatívy pre otvorené vládnutie [6], každoročne realizuje prieskum tzv. najžadanejších datasetov. Prieskumu sa zúčastňuje tak odborná, ako aj laická verejnosť. Už niekoľko rokov sa na popredných miestach umiestňujú práve údaje katastra nehnuteľností. Táto skutočnosť je logická, pretože už len zo svojej podstaty predstavuje kataster nehnuteľností jeden z najdôležitejších, najpoužívanejších a najväčších informačných systémov v SR. Údaje z tohto systému považujeme za nesmierne dôležité a citlivé. Napriek tomu, že katastrálny operát má verejný charakter a ktokoľvek má právo doňho nahliadať, ÚGKK SR nepovažuje za vhodné, aby sa katastrálne údaje (predovšetkým ich popisná časť) poskytovali formou otvorených údajov. Popisné katastrálne údaje nespádajú pod Smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 [1], a ani pod Smernicu INSPIRE [4], kam patrí iba katastrálna mapa, pretože obsahujú vysoko citlivé osobné údaje, ktoré nie sú predmetom poskytovania v spomenutých smerniciach.

1.1.1 Dôvody na vytvorenie prieskumu o prístupe k údajom katastra nehnuteľností v okolitých krajinách

Napriek vyššie uvedeným skutočnostiam a množstvu údajov, ktoré ÚGKK SR poskytuje formou otvorených dát, je náš úrad už roky konfrontovaný predovšetkým zástupcami súkromného sektoru a obviňovaný z nechoty otvoriť katastrálne údaje. Naše vysvetľovanie a obhajovanie dôvodov, prečo ÚGKK SR nesúhlasí s poskytovaním popisných katastrálnych údajov vo forme otvorených údajov, sa nestrelo s pochopením druhej strany.

Aby sme pri budúcej komunikácii s verejnosťou, resp. súkromným sektorom, mali čo najviac argumentov, prečo neotvárať popisné katastrálne údaje, rozhodli sme sa zistiť, ako k danej problematike pristupujú katastrálne authority iných krajín. Za týmto účelom sme pripravili dotazník, kde sme naformulovali 10 otázok o zverejňovaní a poskytovaní vybraných katastrálnych údajov. Prieskum sme sa rozhodli urobiť medzi krajinami susediacimi so SR. Okrem Ukrajiny sme získali odpovede z Českej republiky, Maďarska, Poľskej republiky a Rakúskej republiky.

Tieto štáty boli vybrané zámerne, lebo majú najbližšie k našej republike. Nielen polohovo, ale hlavne historicky. Všetky štáty, ktoré sa zúčastnili prieskumu (okrem Poľska), patria medzi krajiny bývalej Rakúsko-Uhorskej monarchie. Aj keď v súčasnosti má každá krajina vlastný špecifický systém katastra nehnuteľností, ich základ bol položený v spoločnej minulosti a dá sa považovať za rovnaký. Preto nás zaujíma, ako práve tieto krajiny, s ktorými zdieľame spoločnú históriu a priestorovú blízkosť, riešia prístup k vybraným údajom katastra nehnuteľností.

Odpovede na jednotlivé otázky, spracované do skrátenej a prehľadnej formy, sú dostupné v samostatných ta-

bulkách ako **prílohy 1, 2 a 3**. Ďalej sú uvedené odpovede v plnom znení a následné vyhodnotenie prieskumu s uvedením pomysleného umiestnenia jednotlivých štátov od najotvorenejšieho po najmenej otvorený katastrálny systém.

2. Vyhodnotenie dotazníka

V otázkach boli použité dva pojmy, zverejnenie a poskytnutie, ktorých význam striktné rozlišujeme. Aby sme predišli nesprávnej interpretácii, uvádzame ich význam pre účely tohto prieskumu.

Zverejnenie – zobrazenie údajov/atribútov v elektronickej podobe (na webstránke, geoportáli, mapovej aplikácii...), resp. tieto údaje/atribúty sú iba na čítanie.

Poskytnutie – údaje sa dajú stiahnuť, resp. inak získať a sú použiteľné aj na právne účely.

2.1 Zverejňovanie údajov – príloha č. 1

Otázka č. 1: Aké údaje/atribúty zverejňujete o nehnuteľnostiach (napr. vlastníka, parcelné číslo, výmera, druh pozemku, umiestnenie pozemku...)?

Slovensko: Pri pozemkoch sa zverejňuje, kraj, okres, obec, katastrálne územie, názov pôvodného katastrálneho územia (pri parcelách registra E), číslo listu vlastníctva, vlastníka, správca, nájomca, výmera parcely, druh pozemku, spôsob využívania pozemku, umiestnenie pozemku, spoločná nehnuteľnosť, druh chránenej nehnuteľnosti, druh právneho vzťahu. Pri stavbách sa zverejňuje, kraj, okres, obec, katastrálne územie, číslo listu vlastníctva, vlastníka, súpisné číslo, pozemok na ktorom je stavba postavená, druh stavby, popis stavby, umiestnenie stavby, druh chránenej nehnuteľnosti. Zároveň sú tieto údaje zobrazované na katastrálnej mape a mape určeného operátu.

Česko: Prostredníctvom aplikácie *Nahliadanie do katastra nehnuteľností* sa zverejňujú vybrané údaje o parcelách, stavbách, jednotkách a právach stavby (parcelné číslo, obec, katastrálne územie, číslo listu vlastníctva, výmera, umiestnenie parcely, typ parcely, druh pozemku, stavby na pozemku, meno a bydlisko vlastníka, spôsob ochrany nehnuteľnosti, obmedzenia vlastníckeho práva – jeho typ).

Rakúsko: Zverejňuje sa úplný výpis obsahu zo všetkých údajov uložených (intabulovaných) v systéme pozemkových kníh. Ide o vlastnícke podiely, adresu, číslo parcely, typ parcely, druh pozemku, výmeru, ťarchy, vodu na pozemku/vodovodnú sieť, záložné právo (názov banky) a výšku dlhu, resp. maximálnu výšku záložného práva.

Maďarsko: Zverejňuje sa poloha – usadlosť, okres (ak je k dispozícii), parcelné číslo (rovnako aj v prípade bytových jednotiek), adresa (z centrálného registra adries), údaje o vlastníkovi, využitie pozemku, účel pozemku (pre neobrábanú pôdu), výmera, trieda kvality pôdy (iba pre obrábanú pôdu), výmera triedy kvality pôdy, hodnota pozemku (iba pre obrábanú pôdu a iba v jednotkách Zlatá Koruna; Zlatá Koruna je jednotka kvality pôdy), čiastkové parcely (ak existujú), výmera čiastkových parciel a využitie pôdy pri čiastkových parcelách.

Príloha 1 Zverejnenie údajov KN

		Zverejnenie údajov			
Krajina	Otázka	1 Aké údaje/atribúty zverejňujete o nehnuteľnostiach (napr. vlastník, parcelné číslo, výmera, druh pozemku, umiestnenie pozemku...)?	2 Aké údaje/atribúty zverejňujete vo lastníkoch nehnuteľností (napr. meno, priezvisko, dátum narodenia, ID, adresa trvalého bydliska, vzťah k nehnuteľnosti, záložné právo, výška dlhu...)?	3 Za akých podmienok zverejňujete tieto údaje, resp. kto má právo nahliadať na tieto údaje (napr. ktokoľvek, iba vlastník alebo iná oprávnená osoba, treba sa prihlásiť, za poplatok, ako open data...)?	4 Za akých podmienok zverejňujete katastrálnu mapu, resp. kto má právo nahliadať do katastrálnej mapy (napr. ktokoľvek, iba vlastník alebo iná oprávnená osoba, iné podmienky pre fyzickú a iné pre právnickú osobu, treba sa prihlásiť, za poplatok, ako open data...)?
Slovensko		<p>Pri pozemkoch sa zverejňujú:</p> <ul style="list-style-type: none"> kraj, okres, obec, katastrálne územie, názov pôvodného katastrálneho územia (pri parcelách registra E), číslo listu vlastníctva, vlastník, správca, nájomca, výmera parcely, druh pozemku, spôsob využívania pozemku, umiestnenie pozemku, spoločná nehnuteľnosť, druh chránenej nehnuteľnosti, druh právneho vzťahu. <p>Pri stavbách sa zverejňujú:</p> <ul style="list-style-type: none"> kraj, okres, obec, katastrálne územie, číslo listu vlastníctva, vlastník, úpisné číslo, pozemok na ktorom je stavba postavená, druh stavby, popis stavby, umiestnenie stavby, druh chránenej nehnuteľnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> kraj, okres, obec, katastrálne územie, číslo listu vlastníctva, meno, priezvisko, rodné priezvisko, dátum narodenia, trvalé bydlisko. titul nadobudnutia, farcha, poznámka a iný údaj. 	Vybrané údaje (otázka 1. a 2.) sú prístupné pre kohokoľvek a sú bez poplatku.	Katastrálna mapa je prístupná pre kohokoľvek a nahliadanie do nej je bez poplatku. Katastrálna mapa sa zverejňuje aj v režime open data (INSPIRE – WMS a WFS).
Česko		<p>Zverejňujú sa vybrané údaje o parcelách, stavbách, jednotkách a právach stavby:</p> <ul style="list-style-type: none"> parcelné číslo, obec, katastrálne územie, číslo listu vlastníctva, výmera, umiestnenie parcely, typ parcely, druh pozemku, stavby na pozemku, meno vlastníka, bydlisko vlastníka, spôsob ochrany nehnuteľnosti, obmedzenia vlastníckeho práva – jeho typ. 	<ul style="list-style-type: none"> meno, adresa trvalého bydliska (podľa registra obyvateľov), vlastnícky podiel (typ právneho vzťahu), vybrané iné vecné práva (vecné bremená, záložné práva) – bez ďalších údajov (napr. výška dlžnej čiastky). 	Nahliadanie je verejné a vyhľadávať podľa identifikačných údajov nehnuteľnosti (parcelné číslo, adresa a pod.) môže ktokoľvek bez obmedzenia, bezodplatne a bez registrácie. Jediné obmedzenie sa týka vyhľadávania podľa mena vlastníka. Tento úkon je k dispozícii iba zaregistrovaným osobám a je za poplatok.	Katastrálna mapa (digitálna) je zverejňovaná komokoľvek, bez obmedzení, bezodplatne a bez registrácie. Katastrálna mapa je zároveň poskytovaná v režime otvorených dát (INSPIRE GML, atď.) a otvorených služieb (WMS, WFS).
Rakúsko		<p>Zverejňuje sa úplný výpis obsahu zo všetkých údajov uložených (intabulovaných) v systéme pozemkových kníh:</p> <ul style="list-style-type: none"> vlastnícke podiely, adresa, číslo parcely, typ parcely, druh pozemku, výmera, farchy, voda na pozemku/vodovodná sieť, záložné právo (názov banky), výšku dlhu, resp. maximálnu výšku záložného práva. 	<ul style="list-style-type: none"> meno, priezvisko, dátum narodenia, adresa, záložné právo (názov banky), výška dlhu, resp. maximálna výška záložného práva. 	Zobrazí sa dajú všetky údaje dostupné v pozemkovej knihe. Existuje iba jedno obmedzenie - ak vyhľadáte informácie v pozemkovej knihe pomocou mien osôb (vlastníkov) ako súkromná osoba, musíte preukázať právny záujem.	Pri zverejňovaní katastrálnej mapy platia obdobné podmienky ako pri zverejňovaní popisných informácií. Ide o verejné údaje, dostupné v analogovej forme (PDF) a digitálnej forme (vektorový formát, GIS a pod.).
Maďarsko		<p>Zverejňuje sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> usadlosť, okres (ak je k dispozícii), parcelné číslo (rovnako aj v prípade bytových jednotiek), adresa (z centrálného registra adries) údaje o vlastníkovi využitie pozemku účel pozemku (pre neobrábanú pôdu) výmera trieda kvality pôdy (iba pre obrábanú pôdu) výmera triedy kvality pôdy hodnota pozemku (iba pre obrábanú pôdu) čiasťková parcela(y) (ak existujú) výmera čiasťkových parciel využitie pôdy pri čiasťkových parcelách 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnícke podiely, rozhodnutie o registrácii, dátum registrácie, titul, stav, meno vlastníka, rodné meno, rok narodenia, meno matky, adresa (aká bola v čase registrácie), pokiaľ je vlastníkom podnik, tak registračné číslo podniku. 	K týmto údajom má prístup každý, kto sa zaregistroval do systému. Pre jednotlivcov sa poskytujú pozemkové záznamy v rozsahu 2 kópie/rok bezplatne. Za akékoľvek ďalšie dotazy je potrebné zaplatiť fixný poplatok.	Ktokoľvek má právo na prezeranie katastrálnej mapy. Služba je dostupná za poplatok. Katastrálne mapy týkajúce sa určitej parcely a jej okolia sa ponúkajú v rastrovom formáte (PDF).
Poľsko		<p>Z Registra pozemkov a hypoték sa zverejňuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> identifikátor parcely, číslo parcely, výmera, druh pozemku, umiestnenie pozemku. 	<ul style="list-style-type: none"> meno, priezvisko, meno otca a matky, identifikačné číslo - označuje aj dátum narodenia, druh vlastníctva, hypotéka, výška dlhu. 	Každý má prístup do Registra pozemkov a hypoték. Musí však byť známe identifikačné číslo nehnuteľnosti v katastrálnych nehnuteľnosti. Každý má prístup aj do Registra pozemkov a budov. V závislosti od typu subjektu, ktorý pristupuje k údajom, je v niektorých prípadoch potrebné zaplatiť poplatky. Zároveň je obmedzený aj prístup k informáciám o fyzickej osobe. Subjekt, ktorý chce mať prístup k týmto informáciám, musí preukázať „právny záujem“.	Ktokoľvek si môže zobrazíť katastrálnu mapu, ktorá je poskytovaná z Registra pozemkov a budov buď cez Geoportál alebo ako WMS služba.

Poľsko: Register pozemkov a hypoték (RPH) vedie Ministerstvo spravodlivosti. Tento register je referenčný, pokiaľ ide o vlastníctvo. Niektoré podmnožiny týchto informácií sa udržiavajú ako súčasť Registra pozemkov a budov (RPB) vedeného jednotlivými krajinami. RPB predstavuje poľský kataster. Nasledovné informácie sú zverejňované Ministerstvom spravodlivosti z RPH: identifikátor parcely, číslo parcely, výmera, druh pozemku, umiestnenie pozemku.

Vyhodnotenie: Možno skonštatovať, že Slovensko, Česko, Rakúsko a Maďarsko zverejňujú skoro všetky údaje o nehnuteľnostiach, ktoré vedú vo svojich databázach. Ide hlavne o tieto atribúty: vlastník, adresa trvalého bydliska, číslo parcely, druh parcely, umiestnenie parcely, výmera, tarchy a pod. Nie všetky krajiny evidujú rovnaké údaje, takže v odpovediach boli uvedené aj iné atribúty. Rakúsky kataster zverejňuje, napr. prítomnosť vodnej siete či výšku dlhu. Maďarský kataster eviduje aj kvalitu pôdy alebo hodnotu pozemku (iba pre obrábanú pôdu). Najmenej informácií zverejňuje poľský kataster.

Poradie otvorenosti: I. Slovensko, Česko, Rakúsko,
Maďarsko.
II. Poľsko.

Otázka č. 2: Aké údaje/atribúty zverejňujete o vlastníkoch nehnuteľností (napr. meno, priezvisko, dátum narodenia, ID, adresa trvalého bydliska, vzťah k nehnuteľnosti, záložné právo, výška dlhu...)?

Slovensko: Pri vlastníkoch sa zobrazuje kraj, okres, obec, katastrálne územie, číslo listu vlastníctva, meno, priezvisko, rodné priezvisko, dátum narodenia, trvalé bydlisko. Titul nadobudnutia, tarcha, poznámka a iný údaj sa zobrazuje pri výpise listu vlastníctva, ktorý je tiež zverejnený.

Česko: V aplikácii *Nahliadanie do katastra nehnuteľností* sa zverejňujú údaje o vlastníkoch k danej nehnuteľnosti – ich meno a adresa trvalého bydliska (podľa registra obyvateľov), vlastnícky podiel (typ právneho vzťahu) a vybrané iné vecné práva (vecné bremená, záložné práva) – bez ďalších údajov (napr. výška dlžnej čiastky).

Rakúsko: Kataster zverejňuje nasledovné informácie o vlastníkoch nehnuteľností – meno a priezvisko, dátum narodenia, adresa, záložné právo (názov banky) a výška dlhu, resp. maximálna výška záložného práva.

Maďarsko: O vlastníkoch nehnuteľností sa zverejňujú vlastnícke podiely, rozhodnutie o registrácii, dátum registrácie, titul, stav, meno vlastníka, rodné meno, rok narodenia, meno matky, adresa (aká bola v čase registrácie) a pokiaľ je vlastníkom podnik, tak registračné číslo podniku.

Poľsko: Údaje o vlastníkoch sa nachádzajú v RPH. Zverejňujú sa tieto atribúty: meno, priezvisko (meno otca a matky), identifikačné číslo – označuje aj dátum narodenia, druh vlastníctva, hypotéka a výška dlhu.

Vyhodnotenie: Všetky krajiny zverejňujú údaje o vlastníkoch nehnuteľností približne na rovnakej úrovni. Vo svojich databázach evidujú meno a priezvisko vlastníka, adresu trvalého bydliska, vlastnícky podiel, vecné bremeno, popri prípade záložné právo. Slovensko a Rakúsko uvádzajú dátum narodenia vlastníka. Poľsko eviduje meno otca, matky a identifikačné číslo, ktoré obsahuje aj dátum na-

rodzenia. Rakúsko s Poľskom ešte uvádzajú výšku dlhu. Maďarsko uvádza iba rok narodenia vlastníka a meno matky.

Poradie otvorenosti: I. Slovensko, Česko, Rakúsko,
Maďarsko, Poľsko.

Otázka č. 3: Za akých podmienok zverejňujete tieto údaje, resp. kto má právo nahliadať na tieto údaje (napr. ktokoľvek, iba vlastník alebo iná oprávnená osoba, treba sa prihlásiť, za poplatok, ako open data...)?

Slovensko: Vybrané údaje katastra nehnuteľností (**príloha 1**, odpovede na otázky č. 1 a 2) sa zverejňujú za rovnakých podmienok pre všetkých a bez poplatku.

Česko: Nahliadanie je verejné a vyhľadávať podľa identifikačných údajov nehnuteľnosti (parcelné číslo, adresa a pod.) môže ktokoľvek bez obmedzenia, bezodplatne a bez registrácie. Jediné obmedzenie sa týka vyhľadávania podľa mena vlastníka. Tento úkon je k dispozícii iba zaregistrovaným osobám a je za poplatok.

Rakúsko: Rakúsky zákon o pozemkových knihách definuje obsah pozemkovej knihy a zbierku dokumentov (vrátane historických pozemkových kníh a podporných predmetov) ako plne verejný. Zobrazit sa dajú všetky údaje dostupné v pozemkovej knihe. Existuje iba jedno obmedzenie – ak vyhľadáte informácie v pozemkovej knihe pomocou mien osôb (vlastníkov) ako súkromná osoba, musíte preukázať právny záujem.

Maďarsko: K týmto údajom má prístup každý, kto sa zaregistroval do systému (TAKARNET). Pre jednotlivcov sa poskytujú pozemkové záznamy v rozsahu 2 kópie/rok bezplatne. Za akékoľvek ďalšie dotazy je potrebné zaplatiť fixný poplatok.

Poľsko: Každý má prístup do Registra pozemkov a hypoték. Musí však byť známe identifikačné číslo nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností. Každý má prístup aj do Registra pozemkov a budov. Prístup je regulovaný zákonom o geodézii a kartografii. V závislosti od typu subjektu, ktorý prístupuje k údajom, je v niektorých prípadoch potrebné zaplatiť poplatky. Zároveň je obmedzený aj prístup k informáciám o fyzickej osobe. Subjekt, ktorý chce mať prístup k týmto informáciám, musí preukázať právny záujem.

Vyhodnotenie: Iba slovenský kataster umožňuje zobrazovanie vybraných údajov o nehnuteľnostiach a vlastníkoch nehnuteľností (**príloha 1**, odpovede na otázky č. 1 a 2) pre všetkých a bez poplatku. Rakúsky kataster umožňuje vyhľadávanie a zobrazovanie informácií podľa mena, iba za podmienky preukázania tzv. právneho záujmu. Preukázanie právneho záujmu, resp. zaregistrovanie sa do systému vyžaduje aj český, maďarský a poľský kataster, ale záujemca musí navyše zaplatiť ešte aj poplatok.

Poradie otvorenosti: I. Slovensko.
II. Rakúsko.
III. Česko, Maďarsko, Poľsko.

Otázka č. 4: Za akých podmienok zverejňujete katastrálnu mapu, resp. kto má právo nahliadať do katastrálnej mapy (napr. ktokoľvek, iba vlastník alebo iná oprávnená osoba, iné podmienky pre fyzickú a iné pre právnickú osobu, treba sa prihlásiť, za poplatok, ako open data...)?

Slovensko: Katastrálna mapa je prístupná pre kohokoľvek a nahliadanie do nej je bez poplatku. Katastrálna mapa sa zverejňuje aj v režime open data (INSPIRE – WMS a WFS; WMS – Web Map Service, WFS – Web Feature Service).

Česko: Katastrálna mapa (digitálna) je zverejňovaná v aplikácii Nahliadanie do katastra nehnuteľností komukoľvek, bez obmedzení, bezodplatne a bez registrácie. Katastrálna mapa je zároveň poskytovaná v režime otvorených dát (INSPIRE GML, atď.) a otvorených služieb (WMS, WFS).

Rakúsko: Pri zverejňovaní katastrálnej mapy platia obdobné podmienky ako pri zverejňovaní popisných informácií. Ide o verejné údaje, dostupné v analógovej forme (PDF) a digitálnej forme (vektorový formát, GIS a pod.).

Maďarsko: Ktokoľvek má právo na prezeranie katastrálnej mapy. Služba je dostupná cez TAKARNET za poplatok. Katastrálne mapy týkajúce sa určitej parcely a jej okolia sa ponúkajú v rastrovom formáte (PDF).

Poľsko: Ktokoľvek si môže zobrazit' katastrálnu mapu, ktorá je poskytovaná z Registra pozemkov a budov buď cez Geoportál alebo ako WMS služba.

Vyhodnotenie: Z odpovedí je zjavné, že zobrazenie katastrálnej mapy má menšie obmedzenia ako zobrazenie popisných informácií. Slovensko, Česko, Rakúsko a Poľsko umožňuje zobrazit' katastrálnu mapu bez obmedzení. Prvé dve spomenuté krajiny to zároveň ponúkajú v režime otvorených údajov a služieb (INSPIRE, WMS, WFS). Jedine Maďarsko tento úkon spoplatňuje.

Poradie otvorenosti: I. Slovensko, Česko.
II. Rakúsko, Poľsko.
III. Maďarsko.

2.2 Poskytovanie údajov – príloha č. 2

Otázka č. 5: Aké údaje/atribúty poskytujete o nehnuteľnostiach (napr. vlastník, parcelné číslo, výmera, druh pozemku, umiestnenie pozemku...)?

Slovensko: Pri pozemkoch sa poskytujú kraj, okres, obec, katastrálne územie, názov pôvodného katastrálneho územia (pri parcelách registra E), číslo listu vlastníctva, vlastník, správca, nájomca, výmera parcely, druh pozemku, spôsob využívania pozemku, umiestnenie a názov pozemku, spoločná nehnuteľnosť, druh chránenej nehnuteľnosti, druh právneho vzťahu. Pri stavbách sa poskytujú kraj, okres, obec, katastrálne územie, číslo listu vlastníctva, vlastník, súpisné číslo, pozemok na ktorom je stavba postavená, druh stavby, popis stavby, umiestnenie stavby a druh chránenej nehnuteľnosti.

Česko: Pri nehnuteľnostiach sa poskytujú údaje o polohe – okres, obec, katastrálne územie, ďalej druh pozemku, mapa, číslo listu vlastníctva, stavba na pozemku, meno a adresa vlastníka, typ vlastníckeho vzťahu a číslo konania, na základe ktorého vlastnícke právo vzniklo. Ďalej tiež údaje o prípadnej ochrane nehnuteľnosti (prírodná ochrana, kultúrna ochrana, atď.).

Rakúsko: Poskytuje sa úplný výpis obsahu zo všetkých údajov uložených (intabulovaných) v systéme pozemkových

kníh. Ide o vlastnícke podiely, adresu, číslo parcely, typ parcely, druh pozemku, výmeru, ťarchy, vodu na pozemku/vodovodnú sieť, záložné právo (názov banky) a výška dlhu, resp. maximálnu výšku záložného práva.

Maďarsko: Poskytuje sa údaj o polohe – usadlosť, okres (ak je k dispozícii), parcelné číslo (rovnako aj v prípade bytových jednotiek), adresa (z centrálného registra adries), údaje o vlastníkovi, využitie pozemku, účel pozemku (pre neobrábanú pôdu), výmera, trieda kvality pôdy (iba pre obrábanú pôdu), výmera triedy kvality pôdy, hodnota pozemku (iba pre obrábanú pôdu a iba v jednotkách Zlatá Koruna; Zlatá Koruna je jednotka kvality pôdy), čiastkové parcely (ak existujú), výmera čiastkových parcel a využitie pôdy pri čiastkových parcelách.

Poľsko: Z Registra pozemkov a hypoték sa poskytuje identifikátor parcely, číslo parcely, výmera, druh pozemku a umiestnenie pozemku.

Vyhodnotenie: Všetky krajiny poskytujú rovnaké údaje/atribúty o nehnuteľnostiach ako tie, ktoré zverejňujú. Ide predovšetkým o tieto atribúty: vlastník, adresa trvalého bydliska, číslo parcely, druh parcely, umiestnenie parcely, výmera, ťarchy a pod. Keďže nie všetky krajiny evidujú rovnaké údaje, tak aj v odpovediach boli uvedené rôzne atribúty. Rakúsky kataster poskytuje navyše aj prítomnosť vodnej siete či výšku dlhu. Maďarský kataster eviduje kvalitu pôdy alebo hodnotu pozemku (iba pre obrábanú pôdu). Najmenej informácií poskytuje poľský kataster (identifikátor parcely, číslo parcely, výmera, druh pozemku, umiestnenie pozemku).

Poradie otvorenosti: I. Slovensko, Česko,
Rakúsko, Maďarsko.
II. Poľsko.

Otázka č. 6: Aké údaje/atribúty poskytujete o vlastníkoch nehnuteľností (napr. meno, priezvisko, dátum narodenia, ID, adresa trvalého bydliska, vzťah k nehnuteľnosti, záložné právo, výška dlhu...)?

Slovensko: Pri vlastníkoch sa poskytujú nasledovné údaje – kraj, okres, katastrálne územie, číslo listu vlastníctva, meno, priezvisko, rodné priezvisko, dátum narodenia, trvalé bydlisko. Titul nadobudnutia, ťarcha, poznámka a iný údaj sa zobrazuje pri výpise listu vlastníctva, ktorý je vo formáte PDF.

Česko: O vlastníkoch nehnuteľností sa poskytujú nasledovné atribúty – meno, priezvisko, rodné číslo/dátum narodenia, adresa trvalého bydliska, typ práva, titul nadobudnutia a iné vecné práva (záložné práva, vecné bremená, atď.).

Rakúsko: Kataster poskytuje nasledovné informácie o vlastníkovi nehnuteľnosti – meno a priezvisko, dátum narodenia, adresa, záložné právo (názov banky) a výška dlhu, resp. maximálna výška záložného práva.

Maďarsko: O vlastníkovi nehnuteľnosti sa poskytujú tieto údaje – vlastnícke podiely, rozhodnutie o registrácii, dátum registrácie, titul, stav, meno vlastníka, rodné meno, rok narodenia, meno matky, adresa (aká bola v čase registrácie) a pokiaľ je vlastníkom podnik, tak registračné číslo podniku.

Príloha 2 Poskytnutie údajov KN

		Poskytnutie údajov			
Krajina	Otázka	5 Aké údaje/atribúty poskytujete o nehnuteľnostiach (napr. vlastník, parcelné číslo, výmera, druh pozemku, umiestnenie pozemku...)?	6 Aké údaje/atribúty poskytujete o vlastníkoch nehnuteľností (napr. meno, priezvisko, dátum narodenia, ID, adresa trvalého bydliska, vzťah k nehnuteľnosti, záložné právo, výška dlhu...)?	7 Za akých podmienok poskytujete tieto údaje, resp. kto má právo získať tieto údaje (napr. ktokoľvek, iba vlastník alebo iná oprávnená osoba, iné podmienky pre fyzickú a iné pre právnickú osobu, treba sa prihlásiť, za poplatok, ako open data, je možné ich použiť na komerčné účely...)?	8 Za akých podmienok poskytujete katastrálnu mapu, resp. kto má právo katastrálnu mapu získať (napr. ktokoľvek, iba vlastník alebo iná oprávnená osoba, iné podmienky pre fyzickú a iné pre právnickú osobu, treba sa prihlásiť, za poplatok, ako open data, je možné ju použiť na komerčné účely...)?
Slovensko		<p>Pri pozemkoch sa poskytujú:</p> <ul style="list-style-type: none"> kraj, okres, obec, katastrálne územie, názov pôvodného katastrálneho územia (pri parcelách registra E), číslo listu vlastníctva, vlastník, správca, nájomca, výmera parcely, druh pozemku, spôsob využívania pozemku, umiestnenie pozemku, spoločná nehnuteľnosť, druh chránenej nehnuteľnosti, druh právneho vzťahu. <p>Pri stavbách sa poskytujú:</p> <ul style="list-style-type: none"> kraj, okres, obec, katastrálne územie, číslo listu vlastníctva, vlastník, súpisné číslo, pozemok na ktorom je stavba postavená, druh stavby, popis stavby, umiestnenie stavby, druh chránenej nehnuteľnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> kraj, okres, obec, katastrálne územie, číslo listu vlastníctva, meno, priezvisko, rodné priezvisko, dátum narodenia, trvalé bydlisko, titul nadobudnutia, tárcha, poznámka a iný údaj. 	<p>Na základe zmluvy sa poskytnú fyzickej alebo právnickej osobe údaje katastra, vrátane osobných údajov fyzickej osoby ako dotknutej osoby evidovanej v katastrí, aj bez jej súhlasu alebo jej informovania, ktorých spracúvanie je nevyhnutné na plnenie úloh alebo povinností ustanovených podľa osobitných predpisov alebo na splnenie úloh realizovaných vo verejnom záujme.</p> <p>Ďalej sa poskytujú údaje katastra v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe, ak sú požadované údaje vedené v elektronickej podobe. Vyhoví sa na požiadanie výpis alebo kópia zo súboru geodetických informácií, výpis alebo kópia zo súboru popisných informácií, kópia z pozemkových kníh a železničnej knihy, ako aj identifikácia parcely.</p> <p>Údaje a elektronické služby katastra sa poskytujú za úhradu (okrem osôb, ktoré na to majú nárok zdarma zo zákona).</p>	<p>Na požiadanie a za poplatok sa vyhotoví výpis alebo kópia zo súboru geodetických informácií. Od úhrady sú oslobodené osoby, ktoré sú oslobodené od správnych poplatkov podľa osobitných predpisov a osoby, ktorým sa údaje a elektronické služby katastra nehnuteľností poskytujú bezodplatne podľa osobitného predpisu. Katastrálna mapa sa však dá stiahnuť aj vo forme otvorených údajov (INSPIRE - WMS, WFS).</p>
Česko		<p>Poskytujú sa vybrané údaje o parcelách, stavbách, jednotkách a právach stavby:</p> <ul style="list-style-type: none"> parcelné číslo, obec, katastrálne územie, číslo listu vlastníctva, výmera, umiestnenie parcely, typ parcely, druh pozemku, stavby na pozemku, meno vlastníka, bydlisko vlastníka, spôsob ochrany nehnuteľnosti, obmedzenia vlastníckeho práva – jeho typ. 	<ul style="list-style-type: none"> meno, priezvisko, rodné číslo/dátum narodenia, adresa trvalého bydliska, typ práva, titul nadobudnutia, iné vecné práva (záložné práva, vecné bremená, atď.). 	<p>Výpis z katastra nehnuteľností môže získať ktokoľvek (nemusi preukázať svoju totožnosť) a tieto informácie sú spolpatnené (okrem osôb, ktoré na to majú nárok zdarma zo zákona). Pokiaľ ide o špecifické výstupy (napr. prehľad vlastníctva, výpis zo zbierky listín, cenové údaje), tak tie môže získať iba ten, kto preukáže svoju totožnosť. Rovnako aj tieto informácie sú spolpatnené (okrem osôb, ktoré na to majú nárok zdarma zo zákona).</p>	<p>Katastrálnu mapu vo forme otvorených dát môže získať ktokoľvek a môže s ňou zaobchádzať podľa licencie CC-BY-4.0 (t. j. na všetky účely – komerčné i nekomerčné).</p> <p>Pokiaľ ide o snímku z katastrálnej mapy (ako ju definuje vyhláška o poskytovaní údajov), tak ten môže získať ktokoľvek (nemusi preukazovať svoju totožnosť) a informácie sú spolpatnené (okrem osôb, ktoré na to majú nárok bez poplatku zo zákona).</p>
Rakúsko		<p>Poskytuje sa úplný výpis obsahu zo všetkých údajov uložených (intabulovaných) v systéme pozemkových kníh:</p> <ul style="list-style-type: none"> vlastnícke podiely, adresa, číslo parcely, typ parcely, druh pozemku, výmera, farchy, voda na pozemku/vodovodná sieť, záložné právo (názov banky), výšku dlhu, resp. maximálnu výšku záložného práva. 	<ul style="list-style-type: none"> meno, priezvisko, dátum narodenia, adresa, záložné právo (názov banky), výška dlhu, resp. maximálna výška záložného práva. 	<p>Údaje pozemkovej knihy sú verejné, to znamená, že každý môže dostať výpis z pozemkovej knihy vrátane dokumentov. Nie je rozdiel medzi fyzickými alebo právnickými osobami. Ak chcete ďalej predávať informácie z pozemkových kníh, dostanete ich prostredníctvom bytovej agentúry alebo si uzatvoríte zmluvu s Ministerstvom spravodlivosti. Jediným obmedzením, ktoré sa uplatňuje v Rakúsku, je vyhadzovanie informácií v pozemkových knihách prostredníctvom mena majiteľa. V takom prípade treba uviesť tzv. „právny záujem“. Prístup k informáciám rakúskej pozemkovej knihy je spolpatnený.</p>	<p>Ide o verejné údaje, dostupné v analogovej forme (PDF) a digitálnej forme (vektorový formát, GIS a pod.). Na stiahnutie údajov sa treba zaregistrovať a sú za poplatok.</p>
Maďarsko		<p>Poskytuje sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> usadlosť, okres (ak je k dispozícii), parcelné číslo (rovnako aj v prípade bytových jednotiek), adresa (z centrálného registra adries) údaje o vlastníkovi využitie pozemku účel pozemku (pre neobrábanú pôdu) výmera trieda kvality pôdy (iba pre obrábanú pôdu) výmera triedy kvality pôdy hodnota pozemku (iba pre obrábanú pôdu) čiasťková parcela(y) (ak existujú) výmera čiasťkových parcel využitie pôdy pri čiasťkových parcelách 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnícke podiely, rozhodnutie o registrácii, dátum registrácie, titul, stav, meno vlastníka, rodné meno, rok narodenia, meno matky, adresa (aká bola v čase registrácie), pokiaľ je vlastníkom podnik, tak registračné číslo podniku. 	<p>Poskytovanie údajov je k dispozícii na základe individuálnej zmluvy medzi klientom a úradom. Údaje sú spolpatnené.</p>	<p>Každý má právo na získanie katastrálnej mapy, ale iba na základe individuálnej zmluvy a za poplatok.</p>
Poľsko		<p>Z Registra pozemkov a hypoték sa poskytujú:</p> <ul style="list-style-type: none"> identifikátor parcely, číslo parcely, výmera, druh pozemku, umiestnenie pozemku. 	<ul style="list-style-type: none"> meno, priezvisko, meno otca a matky, identifikačné číslo - označuje aj dátum narodenia, druh vlastníctva, hypotéka, výška dlhu. 	<p>Každý má prístup do Registra pozemkov a hypoték. Musí však byť známe identifikačné číslo nehnuteľnosti v katastrí nehnuteľností. Každý má prístup aj do Registra pozemkov a budov. V závislosti od typu subjektu, ktorý pristupuje k údajom, je v niektorých prípadoch potrebné zaplatiť poplatky. Zároveň je obmedzený aj prístup k informáciám o fyzickej osobe. Subjekt, ktorý chce mať prístup k týmto informáciám, musí preukázať „právny záujem“.</p>	<p>Identifikátory a hranice pozemkov sa poskytujú ako otvorené údaje a sú prístupné bez akýchkoľvek obmedzení. Podľa zákona o geodézii a kartografii, článok 24, sa výpis z katastra nehnuteľností a katastrálne mapy poskytujú na požiadanie starostu obce, v ktorej území sa nehnuteľnosť nachádza. Za poskytnutie katastrálnej mapy sa musí zaplatiť poplatok.</p>

Poľsko: Údaje o vlastníkoch nehnuteľností sa nachádzajú v RPH. Poskytujú sa tieto atribúty: meno, priezvisko (meno otca a matky), identifikačné číslo – označuje aj dátum narodenia, druh vlastníctva, hypotéka a výška dlhu.

Vyhodnotenie: Aj tu platí, že nie je skoro žiadny rozdiel medzi zverejňovaním a poskytovaním údajov o vlastníkoch nehnuteľností. Jednotlivé krajiny poskytujú údaje o vlastníkoch nehnuteľností približne na rovnakej úrovni. Všetci poskytujú meno a priezvisko vlastníka, adresu trvalého bydliska, vlastnícky podiel, vecné bremeno, poprípade záložné právo. Slovensko, Česko, Poľsko a Rakúsko uvádzajú navyše dátum narodenia/rodné číslo vlastníka a poslední dvaja menovaní aj výšku dlhu. Maďarsko uvádza zase iba rok narodenia vlastníka.

Poradie otvorenosti: I. Slovensko, Česko, Rakúsko, Maďarsko, Poľsko.

Otázka č. 7: Za akých podmienok poskytujete tieto údaje, resp. kto má právo získať tieto údaje (napr. ktokoľvek, iba vlastník alebo iná oprávnená osoba, iné podmienky pre fyzickú a iné pre právnickú osobu, treba sa prihlásiť, za poplatok, ako open data, je možné ich použiť na komerčné účely...)?

Slovensko: ÚGKK SR prostredníctvom ním zriadenej právnickej osoby poskytne na základe zmluvy fyzickej osobe alebo právnickej osobe údaje katastra, vrátane osobných údajov fyzickej osoby ako dotknutej osoby evidovanej v katastri, aj bez jej súhlasu alebo jej informovania, ktorých spracúvanie je nevyhnutné na plnenie úloh alebo povinností ustanovených podľa osobitných predpisov alebo na splnenie úloh realizovaných vo verejnom záujme.

ÚGKK SR, alebo okresný úrad, katastrálny odbor v mene ÚGKK SR, poskytuje údaje katastra v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe, ak sú požadované údaje vedené v elektronickej podobe. Okresný úrad, katastrálny odbor v mene ÚGKK SR vyhotoví na požiadanie výpis alebo kópiu zo súboru geodetických informácií, výpis alebo kópiu zo súboru popisných informácií, kópiu z pozemkových kníh a železničnej knihy, ako aj identifikáciu parcely.

Údaje a elektronické služby katastra sa poskytujú za úhradu. Od úhrady sú oslobodené osoby, ktoré sú oslobodené od správnych poplatkov podľa osobitných predpisov a osoby, ktorým sa údaje a elektronické služby katastra poskytujú bezodplatne podľa osobitného predpisu.

Česko: Výpis z katastra nehnuteľností môže získať ktokoľvek (nemusí preukázať svoju totožnosť) a tieto informácie sú poplatné (okrem osôb, ktoré na to majú nárok zdarma zo zákona). Pokiaľ ide o špecifické výstupy (napr. prehľad vlastníctva, výpis zo zbierky listín, cenové údaje), tak tie môže získať iba ten, kto preukáže svoju totožnosť. Rovnako aj tieto informácie sú poplatné (okrem osôb, ktoré na to majú nárok zdarma zo zákona).

Rakúsko: Údaje pozemkovej knihy sú verejné, to znamená, že každý môže dostať výpis z pozemkovej knihy vrátane dokumentov. Nie je rozdiel medzi fyzickými alebo právnickými osobami. Notári, právnici a banky používajú tieto informácie na svoje podnikanie. Ak chcete ďalej predávať informácie z pozemkových kníh, dostanete ich prostredníctvom bytovej agentúry alebo si uzatvoríte zmluvu s Ministerstvom spravodlivosti. Jediným obmedzením, ktoré sa uplatňuje v Rakúsku, je vyhľadávanie informácií v po-

zemkových knihách prostredníctvom mena majiteľa. V takom prípade treba uviesť tzv. „právny záujem“. Ak vzniknú pochybnosti o právnom záujme, konečné rozhodnutie sa dá získať na ktoromkoľvek okresnom súde (odbor pozemkové knihy). Prístup k informáciám rakúskej pozemkovej knihy je poplatný.

Maďarsko: Poskytovanie údajov je k dispozícii na základe individuálnej zmluvy medzi klientom a úradom. Údaje sú poplatné.

Poľsko: Každý má prístup do Registra pozemkov a hypoték. Musí však byť známe identifikačné číslo nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností. Každý má prístup aj do Registra pozemkov a budov. Prístup je regulovaný zákonom o geodézii a kartografii. V závislosti od typu subjektu, ktorý prístupuje k údajom, je v niektorých prípadoch potrebné zaplatiť poplatky. Zároveň je obmedzený aj prístup k informáciám o fyzickej osobe. Subjekt, ktorý chce mať prístup k týmto informáciám, musí preukázať právny záujem.

Vyhodnotenie: Iba Poľsko poskytuje popisné údaje z katastra nehnuteľností za rovnakých podmienok, aké má stanovené pre zverejňovanie údajov – preukázanie právneho záujmu a poplatok. Maďarsko umožňuje poskytovanie údajov na základe individuálnej zmluvy medzi klientom a katastrálnou autoritou plus poplatok. Rakúsko pri zverejnení údajov vyžadovalo iba preukázanie právneho záujmu a pri poskytovaní údajov sa k tomuto obmedzeniu pridáva ešte finančný poplatok.

Aj Slovensko a Česko uplatňujú iné podmienky pre poskytovanie popisných údajov z katastra nehnuteľností. V Česku platí, že pokiaľ ide o výpis z katastra nehnuteľností, môže ho získať ktokoľvek bez preukázania svojej totožnosti, ale informácie sú poplatné. Ak sa jedná o špecifické výstupy (napr. prehľad vlastníctva, výpis zo zbierky listín, cenové údaje), tak tie môže získať iba ten, kto preukáže svoju totožnosť a zaplatí poplatok (okrem osôb, ktoré majú na to nárok bez poplatku zo zákona). Na Slovensku zase treba požiadať o výpis alebo kópiu zo súboru geodetických informácií, výpis alebo kópiu zo súboru popisných informácií, kópiu z pozemkových kníh a železničnej knihy, ako aj identifikáciu parcely. Údaje a elektronické služby katastra nehnuteľností sa poskytujú za úhradu (okrem osôb, ktoré majú na to nárok bez poplatku zo zákona).

Poradie otvorenosti: I. Slovensko, Česko, Rakúsko, Maďarsko, Poľsko.

Otázka č. 8: Za akých podmienok poskytujete katastrálnu mapu, resp. kto má právo katastrálnu mapu získať (napr. ktokoľvek, iba vlastník alebo iná oprávnená osoba, iné podmienky pre fyzickú a iné pre právnickú osobu, treba sa prihlásiť, za poplatok, ako open data, je možné ju použiť na komerčné účely...)?

Slovensko: Okresný úrad, katastrálny odbor v mene ÚGKK SR vyhotoví na požiadanie a za poplatok výpis alebo kópiu zo súboru geodetických informácií. Od úhrady sú oslobodené osoby, ktoré sú oslobodené od správnych poplatkov podľa osobitných predpisov a osoby, ktorým sa údaje a elektronické služby katastra nehnuteľností poskytujú bezodplatne podľa osobitného predpisu. Katastrálna mapa sa však dá stiahnuť aj vo forme otvorených údajov (INSPIRE – WMS, WFS).

Česko: Katastrálnu mapu vo forme otvorených dát môže získať ktokoľvek a môže s ňou zaobchádzať podľa licencie CC-BY-4.0 (t. j. na všetky účely – komerčné i nekomerčné). Pokiaľ ide o snímku z katastrálnej mapy (ako ju definuje vyhláška o poskytovaní údajov), tak ten môže získať ktokoľvek (nemusí preukazovať svoju totožnosť) a informácie sú spoplatnené (okrem osôb, ktoré na to majú nárok bez poplatku zo zákona).

Rakúsko: Ide o verejné údaje, dostupné v analógovej forme (PDF) a digitálnej forme (vektorový formát, GIS a pod.). Na stiahnutie údajov sa treba zaregistrovať a sú za poplatok.

Maďarsko: Každý má právo na získanie katastrálnej mapy, ale iba na základe individuálnej zmluvy a za poplatok.

Poľsko: Identifikátory a hranice pozemkov sa poskytujú ako otvorené údaje a sú prístupné bez akýchkoľvek obmedzení. Podľa zákona o geodézii a kartografii, článok 24, sa výpis z katastra nehnuteľností a katastrálne mapy poskytujú na požiadanie starostu obce, v ktorej území sa nehnuteľnosť nachádza. Za poskytnutie katastrálnej mapy sa musí zaplatiť poplatok.

Vyhodnotenie: Podmienky pri poskytovaní katastrálnej mapy sa oproti podmienkam pri zverejnení katastrálnej mapy líšia skoro u všetkých účastníkov dotazníka. Česko a Slovensko poskytujú katastrálnu mapu aj vo forme otvorených údajov (licencia CC-BY 4.0), ale aj za poplatok. Rakúsko umožňuje stiahnutie katastrálnej mapy za poplatok a záujemca sa musí zaregistrovať. V Maďarsku môžete získať katastrálnu mapu iba na základe individuálnej zmluvy a okrem toho musíte zaplatiť poplatok. Poľsko poskytuje katastrálnu mapu na požiadanie a za poplatok.

Poradie otvorenosti: I. Česko, Slovensko.
II. Rakúsko, Maďarsko, Poľsko.

2.3 Hromadné poskytovanie údajov – príloha č. 3

Otázka č. 9: Je možné hromadné sťahovanie údajov o vlastníkoch, nehnuteľnostiach a katastrálnej mapy? Ak áno, kto a za akých podmienok (napr. ktokoľvek, iba štátne inštitúcie, školy, iné podmienky pre fyzickú a iné pre právnickú osobu, iba na nekomerčné účely, za poplatok, open data, treba sa prihlásiť...)?

Slovensko: Hromadné sťahovanie údajov je možné pomocou nevizuálnych elektronických služieb katastra nehnuteľností. Vykonáva sa na základe zmluvy uzatvorenej s fyzickou osobou alebo právnickou osobou. Poskytujú sa údaje katastra, vrátane osobných údajov fyzickej osoby ako dotknutej osoby evidovaných v katastri, aj bez jej súhlasu alebo jej informovania, ktorých spracúvanie je nevyhnutné na plnenie úloh alebo povinností ustanovených podľa osobitných predpisov alebo na splnenie úloh realizovaných vo verejnom záujme.

Hromadné údaje sa poskytujú za úhradu. Od úhrady sú oslobodené osoby, ktoré sú oslobodené od správnych poplatkov podľa osobitných predpisov a osoby, ktorým sa údaje a elektronické služby katastra poskytujú bezodplatne podľa osobitného predpisu. Výnimku tvorí katastrálna mapa, ktorá sa dá stiahnuť ako INSPIRE služba aj vo forme otvorených údajov (INSPIRE – WMS, WFS).

Česko: Katastrálna mapa za celú republiku sa poskytuje na hromadné stiahnutie formou otvorených údajov. Popisné údaje o vlastníkoch a nehnuteľnostiach je možné

Príloha 3 Hromadné údaje KN

		Hromadné údaje	
		9	10
Krajina	Otázka	Je možné hromadné sťahovanie údajov o vlastníkoch, nehnuteľnostiach a katastrálnej mapy? Ak áno, kto a za akých podmienok (napr. ktokoľvek, iba štátne inštitúcie, školy, iné podmienky pre fyzickú a iné pre právnickú osobu, iba na nekomerčné účely, za poplatok, open data, treba sa prihlásiť...)?	Poskytujete hromadné údaje v štruktúrovaných formátoch vhodných na strojové spracovanie?
Slovensko		Áno. Vykonáva sa na základe zmluvy uzatvorenej s fyzickou alebo právnickou osobou. Hromadné údaje sa poskytujú za úhradu. Od úhrady sú oslobodené osoby, ktoré sú oslobodené od správnych poplatkov podľa osobitných predpisov a osoby, ktorým sa údaje a elektronické služby katastra poskytujú bezodplatne podľa osobitného predpisu. Výnimku tvorí katastrálna mapa, ktorá sa dá stiahnuť ako INSPIRE služba aj vo forme otvorených údajov (INSPIRE - WMS, WFS).	Áno
Česko		Áno. Katastrálna mapa za celú republiku sa poskytuje na hromadné stiahnutie formou otvorených údajov. Popisné údaje o vlastníkoch a nehnuteľnostiach je možné získať vo forme výmenných formátov katastra nehnuteľností (VFK) po katastrálnych územiach. Tieto informácie sú spoplatnené a osobné údaje sú pseudonymizované. Kto by chcel odpseudonymizovať osobné údaje musí najprv preukázať svoju totožnosť.	Áno
Rakúsko		Áno. Je na Federálnom ministerstve spravodlivosti, aby rozhodlo o špeciálnych zberoch údajov, ktoré sú niekedy potrebné pre ekonomický výskum alebo iné akademické štúdie. Čo sa týka katastrálnej mapy, tak je možné stiahnuť všetky údaje a tento úkon je za poplatok.	Áno
Maďarsko		Áno. Hromadné sťahovanie údajov je len pre klientov, ktorí sú oprávnení tieto údaje používať. Na stiahnutie daných údajov je nutné uzatvoriť individuálnu zmluvu.	Áno
Poľsko		Áno. Hromadné údaje sa poskytujú prostredníctvom aplikačného programového rozhrania (API). Prístup k týmto API je obmedzený a regulovaný zákonom. API môžu používať niektoré verejné organizácie, notári, atď. Jednotlivé kraje ponúkajú rôzne technické riešenia na hromadné poskytovanie katastrálnych údajov.	Áno

získať vo forme výmenných formátov katastra nehnuteľností (VFK) po katastrálnych územiach. Tieto informácie sú spoplatnené a osobné údaje sú pseudonymizované. Kto by chcel odpseudonymizovať osobné údaje musí najprv preukázať svoju totožnosť.

Rakúsko: Hromadné údaje spravidla nie sú k dispozícii. Je na Federálnom ministerstve spravodlivosti, aby rozhodlo o špeciálnych zberoch údajov, ktoré sú niekedy potrebné pre ekonomický výskum alebo iné akademické štúdie. Čo sa týka katastrálnej mapy, tak je možné stiahnuť všetky údaje a tento úkon je za poplatok.

Maďarsko: Hromadné sťahovanie údajov je len pre klientov, ktorí sú oprávnení tieto údaje používať. Na stiahnutie daných údajov je nutné uzatvoriť individuálnu zmluvu.

Poľsko: Hromadné údaje sa poskytujú prostredníctvom aplikačného programového rozhrania (API). Prístup k týmto API je obmedzený a regulovaný zákonom. API môžu používať niektoré verejné organizácie, notári, atď. Jednotlivé kraje ponúkajú rôzne technické riešenia na hromadné poskytovanie katastrálnych údajov.

Vyhodnotenie: Pri poskytovaní hromadných údajov katastra nehnuteľností sú obmedzenia ešte prísnejšie ako v predchádzajúcich prípadoch. Česko aj Slovensko poskytujú katastrálnu mapu na hromadné stiahnutie za celú republiku formou otvorených údajov. Popisné údaje o vlastníkoch a nehnuteľnostiach sú v Česku spoplatnené a osobné údaje sú pseudonymizované. Kto by chcel odpseudonymizovať osobné údaje musí najprv preukázať svoju totožnosť. Na Slovensku je možné hromadné sťahovanie údajov na základe zmluvy a za poplatok. Rakúsko, Maďarsko a Poľsko sú s poskytovaním hromadných údajov približne na rovnakej úrovni. Poskytovanie je regulované zákonom a je určené iba pre určité skupiny záujemcov – štátne organizácie, notári, pre akademické či ekonomické štúdie a pod.

Poradie otvorenosti: I. Slovensko, Česko.
II. Rakúsko, Poľsko, Maďarsko.

Otázka č. 10: Poskytujete hromadné údaje v štruktúrovaných formátoch vhodných na strojové spracovanie?

Slovensko: Áno. Štruktúrovaný formát vhodný na strojové spracovanie poskytujú nevizuálne elektronické služby katastra nehnuteľností.

Česko: Áno. Katastrálna mapa a Register územnej identifikácie, adres a nehnuteľností (RÚIAN) sa poskytujú v GML.

Rakúsko: Áno. V prípade potreby a schválenia Ministerstvom spravodlivosti je možné dostať strojovo spracovateľné dátové súbory.

Maďarsko: Áno, ale iba pre oprávnených klientov a na základe individuálnej zmluvy.

Poľsko: Áno. Okrem API uvedených v otázke vyššie, sa pracuje aj na ukladacích službách poskytujúcich identifikátor a hranice parcely.

Vyhodnotenie: Všetci respondenti odpovedali zhodne, že hromadné údaje katastra nehnuteľností poskytujú v štruktúrovaných formátoch vhodných na strojové spracovanie.

Poradie otvorenosti: I. Slovensko, Česko, Rakúsko, Poľsko, Maďarsko.

3. Zhrnutie výsledkov

Prieskum bol rozdelený na tri časti:

- I. Zverejňovanie údajov
- II. Poskytovanie údajov
- III. Hromadné poskytovanie údajov

Vybrané údaje katastra nehnuteľností (príloha 1, odpovede na otázky č. 1 a č. 2) sa zverejňujú vo väčšine krajín len s malými obmedzeniami. Jedným z obmedzení je zverejňovanie, resp. vyhľadávanie informácií cez meno vlastníka. Iba slovenský kataster ponúka túto službu pre všetkých a bez poplatku. Ostatné krajiny vyžadujú registráciu, resp. preukázanie právneho záujmu (Rakúsko) a vyššie štáty vyžadujú navyše aj poplatok.

Ďalej sa zistilo, že krajiny poskytujú približne také isté údaje, ktoré aj zverejňujú. Pri poskytovaní údajov sa však vo všetkých krajinách zmenili aj podmienky poskytovania. Výsledky ukázali, že všetky katastrálne authority považujú popisné údaje katastra nehnuteľností za citlivé a ani jedna krajina ich neposkytuje formou otvorených údajov. Iba katastrálna mapa je v Českej republike a SR poskytovaná formou otvorených údajov (na Slovensku ako INSPIRE ukladacia služba). Popisné katastrálne údaje sa všade poskytujú za poplatok a vo väčšine krajín je ešte potrebné sa buď zaregistrovať, preukázať právny záujem alebo odsúhlasiť podmienky individuálnej zmluvy. Najväčšie obmedzenia sa vyskytli pri hromadnom poskytovaní údajov. Tu už niektoré krajiny selektujú používateľov (hromadné údaje sú určené iba pre určité skupiny), čo už ide proti základným princípom otvorených údajov. Zo všetkých zúčastnených krajín vychádzajú Česko spolu so Slovenskom ako krajiny s najotvorenejším systémom katastra nehnuteľností. Rakúsko obsadilo pomyslenú tretiu priečku a Maďarsko spolu s Poľskom patria medzi krajiny, ktoré majú najviac uzavretý katastrálny systém.

4. Záverom

Napriek tomu, že tento prieskum bol „šitý na mieru“ našim požiadavkám a otázky boli špecificky formulované a zamerané iba na zverejňovanie a poskytovanie údajov z katastra nehnuteľností, nie je jediný svojho druhu. Už od momentu, kedy bola spoločnosti prezentovaná myšlienka otvorených údajov, sa jednotliví poskytovatelia geodetických, kartografických a katastrálnych údajov snažia zistiť, ako čo najracionálnejšie pristupovať k poskytovaniu otvorených údajov a ako sa s týmto problémom vysporádávajú iné krajiny. Prieskumy obdobného zamerania tu boli aj v minulosti a poväčšine sa robili v rámci jednotlivých medzinárodných združení, ako EuroGeographics (nezisková organizácia – asociácia členov a predstaviteľov organizácií Európskych národných mapovacích, pozemkových a katastrálnych inštitúcií), Stála komisia pre kataster pri Európskej únii (PCC – Permanent Committee on Cadastre in the European Union) či Združenie európskych registrov nehnuteľností (ELRA – European Land Registry Association).

Pre zaujímavosť a lepšie pochopenie súvislostí, uvádzame posledný prieskum, ktorý sa vykonal v rámci prípravy Spoločnej konferencie EuroGeographics a PCC, ktorá sa konala 16. a 17. 6. 2020 pod záštitou Štátneho úradu geodézie Chorvátska. Na konferencii, ktorej hlavná téma bola „Dôležitosť údajov správy pozemkov pri posilňovaní konkurencieschopnosti a hospodárskeho rozvoja“ sa prezentovali výsledky prieskumu zameraného na to, akú úlohu zohrávajú otvorené údaje v členských krajinách v oblasti správy pozemkov, aké sú ich výhody a aké praktické skúsenosti majú jednotlivé autority s poskytovaním otvorených údajov.

Tohto prieskumu sa zúčastnilo 21 európskych krajín, vrátane Česka a Slovenska. V nadväznosti na Smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1024 [1], a prebiehajúcu prípravu Štúdie posúdenia vplyvu na zoznam datasetov vysokej hodnoty (tzv. HVD – High Value Datasets) sa prieskum zameriaval hlavne na poskytovanie datasetov spadajúcich pod kategóriu HVD. Ide predovšetkým o tieto datasety: administratívne jednotky, geografické názvy, katastrálne parcely, adresy, digitálny model reliéfu, ortofotomozaika, budovy, hydrografia a dopravné siete. V prieskume sa zisťovalo, či sú jednotlivé mapovacie a katastrálne organizácie oboznámené s problematikou HVD, aký druh licencií využívajú pri poskytovaní otvorených údajov, v akej kvalite a akým spôsobom poskytujú otvorené údaje, aké výhody, resp. nevýhody prináša otváranie týchto údajov a pod. Detailné informácie o prieskume v anglickom jazyku sú dostupné na **tejto adrese**. Výsledné zhodnotenie prieskumu vo forme prezentácie (v anglickom jazyku) je uvedené **tu**. Keďže išlo o prieskum zameraný na iný typ geopriestorových údajov, nebudeme robiť porovnania alebo závery s našim prieskumom.

LITERATÚRA:

- [1] Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1024 z 20. 6. 2019 o otvorených dátach a opakovanom použití informácií verejného sektora (prepracované znenie).
- [2] Smernica 2003/98/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 17. 11. 2003 o opakovanom použití informácií verejného sektora.
- [3] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/37/EÚ z 26. 6. 2013, ktorou sa mení smernica 2003/98/ES o opakovanom použití informácií verejného sektora.
- [4] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. 3. 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (Inspire).
- [5] Vyhláška Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu č. 78/2020 Z. z. zo 16. 3. 2020 o štandardoch pre informačné technológie verejnej správy.
- [6] Akčný plán Iniciatívy pre otvorené vládnutie v Slovenskej republike na roky 2017 – 2019 schválený Uznesením vlády SR č. 104/2017.
- [7] Národná koncepcia informatizácie verejnej správy.
- [8] Stratégia a akčný plán sprístupnenia a používania otvorených údajov verejnej správy.
- [9] Zákon č. 211/2000 Z. z. zo 17. mája 2000 o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

Do redakcie došlo: 27. 4. 2021

Lektoroval:
Ing. Petr Souček, Ph.D.,
Český úřad zeměměřičný
a katastrální